

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט גיא שני

המבקש

אוריאל רז המאושר
ע"י ב"כ עוה"ד אייל אבידן

נגד

המשיבות

1. אימהות קונות ביחד בע"מ
 2. דניאל שטרן
 3. מורן צדקה גוטדנקר
- ע"י ב"כ עוה"ד רווית קורן-פרי ושי מתת

פסק דין

1. לפניי בקשה לאישור תובענה ייצוגית, שבסודה טענה כי המשיבות שיגרו דברי פרסומת תוך הפרת הוראות חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן: **חוק התקשורת**).

רקע

2. המשיבה 1, "אימהות קונות ביחד בע"מ" (להלן: **המשיבה**), היא חברה שהוקמה בשנת 2012, אשר מפעילה קבוצת רכישה חברתית במטרה להוזיל עלויות ולהקל על יוקר המחיה באמצעות קנייה משותפת. המשיבה עורכת ירידי מכירות בתחומים שונים, ובאופן זה מאפשרת לחברות ולחברים בה לקבל הטבות והנחות ברכישת מוצרים. המשיבה מנהלת דף עסקי וקבוצה ברשת "פייסבוק", ושם היא מפרסמת פרטים על-אודות הירידים. המשיבות 2 ו-3 הן בעלות מניות ומנהלות במשיבה.

3. המבקש – כך נכתב בבקשת האישור – הוא "פעיל נמרץ בקידום ומימוש תכלית מיגור התופעה המטרידה והבלתי נסבלת של הפצת הספאם על-ידי עוסקים המבקשים להעשיר את כיסם על חשבון פגיעה בפרטיותם ובאוטונומיה של הצרכנים. כחלק בלתי נפרד מתכלית זו" – כך נרשם עוד – "נוטל המבקש על עצמו לעיתים את האחריות הכבדה, ואת השקעת המשאבים הכרוכים בניהול תובענות ייצוגיות כנגד מפרסמים הפועלים בניגוד לדין". פרט נוסף שצוין בבקשה הוא שהמבקש עסק בעבר בתכנות ובניתוח מערכות מידע, ושרשותו ידע והבנה בתחום המחשבים ובתחום השיווק.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

4. בבקשת האישור נטען כי ביום 10.2.2022 התקבלה בכתובת הדוא"ל של המבקש (razuriel@gmail.com; להלן: **כתובת הדוא"ל הראשונה**) הודעת פרסומת של המשיבה, שעניינה יריד פסח לממכר מוצרים מתוצרת "סולתם". המבקש נרשם ליריד ולצורך כך הזין כתובת דוא"ל אחרת (u.r.free.20.1.7+sultam@gmail.com; להלן: **כתובת הדוא"ל השנייה**). ביום 19.2.2022 שוגר דבר פרסומת נוסף למבקש, הן לכתובת הדוא"ל הראשונה הן לכתובת הדוא"ל השנייה, והפעם בנוגע ליריד מכירה של מוצרי "הולנדיה".

5. המבקש טוען כי הוא מעולם לא נתן הסכמה לקבלת דבר פרסומת מהמשיבות. לא לפני שיגור הפרסומת הראשונה (לכתובת הדוא"ל הראשונה), ולא לפני שיגור הפרסומת השנייה (לשתי כתובות הדוא"ל). זאת ועוד, בכותרת ההודעות לא צוינה המילה "פרסומת", כפי הנדרש בחוק התקשורת, אלא נכתבו המילים "תוכן שיווקי", זאת לטענת המבקש במטרה לעקוף את מנגנון הסינון האוטומטי של תיבות הדוא"ל. כמו-כן לא נכתב בהודעות הפרסומת כי הנמען רשאי לשלוח בכל עת הודעת סירוב, לרבות ציון דרך פשוטה וסבירה למשלוח הודעה כזו, כגון באמצעות השבה לכתובת הדוא"ל שממנה שוגרה הפרסומת. בהקשר זה מדגיש המבקש כי ציון המילה "להסרה" בשולי דבר הפרסומת אינו מספק, נוכח הסיכונים הכרוכים בלחיצה על קישורים מעין אלה.

6. המבקש טוען כי שיגור הפרסומות ללא הסכמתו פגע בפרטיותו ובאוטונומיה שלו, והסב לו טרדה, חוסר נוחות, תסכול, כעס ועוגמת נפש. לדעת המבקש, חומרת הפגיעה מקבלת משנה תוקף שכן המשיבות "פעלו מיוזמתן על מנת לבלוש ולאחר" בדרכים פסולות את כתובתו. המבקש גורס כי המשיבות הפרו את הוראת סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת, שעה ששיגור פרסומות לתיבת הדוא"ל שלו בלי שקיבלו לכך הסכמה מפורשת מראש. יתרה מכך, המשיבות הפרו גם את הוראת סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת, בכך שנמנעו מלציין את המילה "פרסומת" בכותרת, ובכך שלא ציינו את זכותו של הנמען לשלוח בכל עת הודעת סירוב, לרבות דרך פשוטה וסבירה לעשות זאת. המבקש מוסיף כי התנהלות המשיבות עולה כדי עוולה של הפר חובה חקוקה, וכן מהווה עשיית עושר שלא במשפט ופגיעה בפרטיות. המבקש סבור שיש לייחס אחריות אישית למשיבות 2 ו-3, ובהקשר זה מפנה לפסיקה שעניינה אחריות אישית של נושאי משרה בתאגיד, ולהוראות חוק התקשורת "אשר במפורש ביקש להחיל את חובותיו גם על כל מי שדבר הפרסומת עשוי לפרסם את עסקיו או לקדם את מטרותיו".

7. המבקש עותר לפסוק לו ולחברי הקבוצה סך של 300 ₪ בגין כל הודעת פרסומת ששוגרה בניגוד לדין, וסך של 1,000 ₪ בגין הפגיעה בפרטיות. את הנזק הכולל מעריך המבקש בסך של למעלה מ-2,500,000 ₪. הקבוצה שאותה חפץ המבקש לייצג מוגדרת כך: **"כל הנמענים שקיבלו דברי פרסומת מאת המשיבות, וזאת מבלי שנתנו לכך הסכמה מפורשת מראש ובכתב ו/או מבלי שצוינו**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

בדברי הפרסומת הפרטים הנדרשים לפי סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת, כולם או חלקם, לרבות מילת הסיון 'פרסומת'."

8. בכתב התשובה טוענות המשיבות כי מדובר בתביעה חסרת יסוד, וכי המבקש הוא "תובע סדרתי" שהגיש עשרות הליכים מכוח חוק התקשורת, ושאינו בוחל באמצעים על-מנת לייצר עילות תביעה "יש מאין" נגד עסקים קטנים. המשיבות מדגישות כי הודעות הפרסומת נשלחו אך ורק לנמענים שהסכימו לכך במפורש (סימון "וי" בטופס רישום שאליו מגיעים באמצעות לחיצה על קישורית מתאימה בדף הפייסבוק). לטענת המשיבות, גם המבקש נתן (ביום 24.12.2021) הסכמה מפורשת לקבלת דיוור מהמשיבה, ומסר את פרטיו, ולכן קיבל את הודעת הפרסומת הראשונה (לכתובת הדוא"ל הראשונה), שכללה טופס הרשמה ליריד "סולתם". או-אז, לדעת המשיבות, ניצל המבקש את מומחיותו בתחום המחשבים, וכחלק משיטת הפעולה "לתפוס" עסקים כדי להגיש נגדם תביעה, הוא נרשם ליריד ובחוסר תום לב הזין כתובת חדשה (פיקטיבית) – היא הכתובת השנייה (המבקש הזין בהמשך כתובת דוא"ל פיקטיבית נוספת בטופס הרישום ליריד "הולנדיה"). בדרך זו המבקש הערים על המערכת, בחוסר תום לב ובשאיפה ליצור עילת תביעה מדומה. המשיבות מטעימות כי המבקש פעל בדרך דומה גם במקרים אחרים, כפי שעולה מפסקי דין שניתנו בעניינו.

9. עוד מדגישות המשיבות כי נמען שאינו חפץ בקבלת דברי פרסומת יכול לבקש הסרה מרשימת הדיוור באמצעות השבה לכתובת הדוא"ל שממנה שוגר דבר הפרסומת (info@mum.co.il), או באמצעות שיגור הודעה לכתובת ייעודית (remove@mum.co.il), או באמצעות לחיצה על כפתור "להסרה" שנמצא בסוף כל הודעת דוא"ל מאת המשיבה. המבקש – כך מטעימות המשיבות – מעולם לא ביקש להיפלט מרשימת הדיוור.

10. לגבי ציון המילה "פרסומת" בכתורת הודעת הדוא"ל, טוענות המשיבות כי במקרה דנן לא היה צורך בכך על מנת להגשים את מטרת ההוראה שבחוק, קרי יידוע הנמען שמדובר בפרסומת. הנמענים, לדבריהן, יודעים היטב מהו המידע הכלול בהודעות דוא"ל מהמשיבה, ומפיקים מהודעות אלה תועלת רבה. יתרה מכך, נרשם בכתורת "תוכן שיווקי" לצד תיאור היריד נושא ההודעה, כך שאין כל רבותא בהוספת המילה "פרסומת". למעשה, מדגישות המשיבות, בעבר הלא רחוק נרשמה בהודעות המילה "פרסומת", וזו הושמטה לפרק זמן מסוים נוכח פניות של מנויים, אשר הלינו על כך שהפרסומות מגיעות לתיבת ה"ספאם" במקום לתיבת הדואר הנכנס.

11. לדעת המשיבות, לא מתקיימות במקרה דנן עילות התביעה הנטענות, וגם לא הוכח נזק. כמו כן, לשיטתן, אין בענייננו תחולה לתנאים הקבועים בדין לאישור תביעה ייצוגית. עוד טוענות המשיבות כי אין כל בסיס לצירופן של המשיבות 2 ו-3 להליך; בהקשר זה נטען כי הטלת אחריות אישית מותנית בהוכחת עילה המוכרת בדין להרמת מסך או לחיוב אישי, וכי הוראת סעיף 30א(ח)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

לחוק התקשורת מתייחדת להליכים פליליים. בענייננו, טוענות המשיבות כי המבקש לא פירט כראוי את הטעמים לחיוב אישי, וכי הודעות הפרסומת שוגרו מטעם המשיבה בלבד, ולא בשמן של המשיבות 2 ו-3.

12. בתגובת המבקש לכתב התשובה נטען כי האמירה שהמבקש הוא "תובע סדרתי" היא "דמגוגיה זולה", וכי יש לעודד אזרחים כמותו להמשיך לקיים אכיפה אזרחית נגד גופים עסקיים המפרים את החוק. המבקש גורס כי המשיבות זייפו רשומת הסכמה מטעמו, ומציג בתגובתו אינדיקציות לכך. עוד מדגיש המבקש כי המשיבות לא פעלו כדי לוודא את זהותו ואת פרטי הקשר שלו – כך לגביו וכך לגבי נמענים אחרים, אשר נתנו כביכול הסכמה לקבלת דיבורים. "מה מונע מהמשיבות" – תוהה המבקש – "להשיג רשימות תפוצה, ולהזין ברשימת הדיוור שלהן פרטי התקשורת של נמענים שמעולם לא נתנו להן הסכמה לקבל פרסומות?". עוד טוען המבקש כי השימוש שהוא עושה בכלי ה-"+" של תוכנת Gmail נועד לצורך איתור מהיר של הודעות דוא"ל ומיון אפקטיבי לתיקיות, וכי לא מדובר בכתובת מזויפת. המבקש מוסיף כי המשיבות מודות בכך שלא ציינו את מילת הסינון "פרסומת" בהודעותיהן, משמע מדובר בהפרה של סעיף 30א(ה)(1)(א) לחוק התקשורת. בדומה, המשיבות אינן סותרות את טענתו בדבר הפרת הדרישה הנוגעת לציון זכותו של הנמען לשגר הודעת סירוב.

13. ביום 23.9.2024 התקיימה ישיבת הוכחות בבקשת האישור, ואחר כך הגישו הצדדים סיכומים בכתב. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת כלל החומר שלפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

דין

14. בקשה לאישור תובענה ייצוגית היא שלב מקדמי לדיון בתביעה גופה. חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: **חוק תובענות ייצוגיות**) קובע את התנאים לקבלת בקשה מסוג זה. כך, סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כי תובענה ייצוגית יכול שתוגש רק בתביעה הנמנית בתוספת השנייה. תנאי זה מתקיים בענייננו, שכן התוספת השנייה מתירה הגשת תביעה בעילה לפי סעיף 30א לחוק התקשורת (פרט 12). סעיף 3(ב) לחוק תובענות ייצוגיות מוסיף וקובע כי הגשת תובענה ייצוגית טעונה אישור של בית המשפט. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות מונה את התנאים למתן האישור:

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

(3) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בעניין זה;
(4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

15. אף שמדובר בהליך מקדמי, שומה על בית המשפט לבחון בזהירות בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ולהיעתר לבקשה כזו רק במקרים מתאימים, המקיימים את כל התנאים הנקובים בחוק. על בית המשפט להדוף תביעות שעילתן קלושה או שאינן ראויות להתברר במסגרת של תובענה ייצוגית (ראו למשל רע"א 6567/97 **בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' עיזבון גת**, פ"ד נב(2) 713 (1998); רע"א 9617/16 **בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' לפינר** (28.10.2018)). יתר על כן, אף במקום שבו מתקיימים התנאים לאישור תובענה ייצוגית, עדיין שמור לבית המשפט שיקול הדעת אם להתייך. שיקול דעת זה מעוגן בתיבה "רשאי" שבסעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות (לדיון בהפעלת שיקול דעת זה בהליכים ייצוגיים שעניינם הפרה נטענת של חוק התקשורת, ראו למשל ת"צ (מחוזי מרכז) 1380-02-22 **שמילוביץ נ' בנק דיסקונט בע"מ** (25.2.2024)).

16. כפי שצוין, התנאי הראשון לאישור תובענה ייצוגית הוא שבית המשפט השתכנע כי "התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה" (לגבי הנטל המונח לפתחו של המבקש בעניין זה, ראו רע"א 3489/09 **מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' חברת צפוי מתכות עמק זבולון בע"מ** (11.4.2013)). בענייננו, ליבת המחלוקת בין הצדדים היא בשאלה אם המשיבות מפרות את סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת, בכך שהן משגרות פרסומות ללא הסכמה. המבקש מביא את עניינו-שלו כדוגמא (בלעדית, יש לומר). לדבריו, הוא מעולם לא מסר למשיבות את פרטי ההתקשרות עמו (כלומר את כתובת הדוא"ל "הראשית" - razuriel@gmail.com), או את הסכמתו לקבל מהן דברי פרסומת, והנה בכל זאת הכתובת הגיעה לידיהן, וביום 10.2.2022 נשלחה לכתובת הדוא"ל הודעת פרסומת. המשיבות מצדן טוענות כי הן משגרות דברי פרסומת רק לנמענים שהסכימו לכך במפורש, וכי כך היה גם בעניינו של המבקש.

17. לאחר שבחנתי בעיון את חומר הראיות ואת טיעוני הצדדים, וכן שמעתי את העדויות והתרשמתי מהן באופן בלתי-אמצעי, באתי לכלל מסקנה כי לא הוכח ש"התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה". למעשה, **כלל לא שוכנעתי בעצם קיומה של קבוצה**. אסביר.

18. מהתשתית העובדתית והראייתית שנפרסה לפניי עולה כי לצורך הסדרת הנושא של שליחת פרסומות ללקוחות, המשיבה שכרה את שירותיה של חברת "שמיר מערכות ומפעלים בע"מ" (להלן: **חברת שמיר**), שהיא חברת תוכנה המספקת מערכת לשיגור דיוורים אלקטרוניים. מערכת זו כוללת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

כלי לבניית טפסי רישום. באמצעות טפסי הרישום הללו ניתן לקלוט את הנתונים של לקוחות המעוניינים בכך, ולייצר רשימת תפוצה. על כל אלה העידו המשיבה 3 וכן הגב' מפנו, שהיא מנהלת שירות צרכנים בחברת שמיר. מצאתי עדויות אלה מהימנות, ואדגיש כי הגב' מפנו מסרה לפי התרשמותי תיאור מקצועי וענייני לחלוטין.

19. אם כן, המערכת של חברת שמיר, שהמשיבה עשתה ועושה בה שימוש, נועדה לאפשר תהליך סדור של הרשמה ובניית רשימת תפוצה. אין בפי המבקש השגות לגבי המערכת עצמה. אלא שהמבקש טוען, למעשה, כי המשיבות עושות במערכת שימוש לרעה, משמע: מאחורי הפרגוד הן פועלות בדרך-לא-דרך, החל מרכישת רשימות תפוצה מעסקים אחרים, וכלה בזיוף של טפסי הרשמה. טענות אלה – קשות וחמורות הן, ועל מנת לבססן נדרשת תשתית עובדתית וראייתית הולמת. כזו לא הוצגה על ידי המבקש, אף לא במידה הנדרשת בשלב הדיוני הנוכחי.

20. כפי שצוין לעיל, המקרה היחיד המוצג בבקשת האישור הוא זה של המבקש-עצמו. מיד אגש לדיון מפורט בעניינו של המבקש, אך אדגיש כבר עתה כי אין בבקשת האישור ולו דוגמה אחת נוספת של אישה או איש אשר קיבלו מהמשיבה דבר פרסומת ללא הסכמה. המבקש אף אישר בעדותו כי לא ידוע לו על מקרה נוסף, וכי הוא לא פעל בדרך כלשהי על מנת לאתר מקרה כזה (עמוד 33 לפרוטוקול). כאן המקום לציין כי לעיתים, במסגרת דיון בבקשת אישור, ניתן להסיק מנסיבות המקרה הקונקרטי של המבקש, על אודות קיומה של תופעה רחבה. לעיתים, המבקש מוכיח כדבעי את קיומה של מדיניות מפרת-חוק, וכך מבסס הוא מניח וביה גם את קיומה של קבוצת נפגעים. אולם לא שוכנעתי כי אלה הם פני הדברים בעניינינו. כאמור, המבקש טוען כי הוא-עצמו מעולם לא מסר הסכמה לקבלת דברי פרסומת מאת המשיבה, אך אפילו אם אניח כי כך הדבר, הרי שלא מצאתי לקבוע כי המקרה הפרטי של המבקש מצביע, כשהוא לעצמו, על קיומה של קבוצה או על הצדקה לניהול תביעה ייצוגית. יתרה מכך: מצאתי את עדותה של המצהירה מטעם המשיבות – היא המשיבה 3 – מהימנה, ולא התרשמתי שמדובר במי שבחרה לפעול בדרך פסולה ("קניית" רשימת תפוצה וזיוף מסמכי הסכמה). התרשמות בלתי-אמצעית אמנם אינה חזות הכל, אך סבורני כי אם חפץ המבקש לשכנע שהתרחיש החמור הנטען על ידו מסתבר יותר מתרחישים אפשריים אחרים (שחלקם גם נזכרו בטיעונים בהליך דנן), אזי לכל הפחות היה עליו להצביע על מקרים נוספים, פרט למקרה האישי שלו (לגבי נטל ההוכחה בדבר קיומה של קבוצה ובדבר התאמת עניינה להליך ייצוגי, ראו למשל ע"א 2112/17 גרסט נ' נטוויז'ן בע"מ (2.9.2018)).

21. כעת נמקד את המבט במקרה של המבקש. המשיבות טוענות כי המבקש הוא "תובע סדרתי מיומן", אשר "על סמך המקרה שלו, שנתפר והונדס לצרכי ההליך הנוכחי, הגיש בקשה לאישור נגד עסק קטן, הפועל לרווחת הצרכנים, בסכום עתק של מעל 2.5 מיליון ₪". המשיבות טוענות עוד כי המבקש ניצל את מומחיותו במערכות מידע ובהוראות החוק, תוך שהוא יוצר כתובות דוא"ל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

פיקטיביות, וכי אין זו הדוגמה היחידה לכך שהמבקש פועל בעצמו – ומדריך גם אחרים – על מנת לנצל פרצות בחוק ולהרוויח "כסף קל" מעיסוק אינטנסיבי בהגשת הליכים.

22. עמדתי היא, כי העובדה שהמבקש בהליך ייצוגי הוא בעל דין חוזר ונשנה אינה מהווה, כשלעצמה, עילה לדחות את בקשת האישור, או לייחס למבקש חוסר תום לב. לא כל בעל דין המגיש הליכים רבים הוא בהכרח "טרדן", והליכים המוגשים על ידי בעלי דין "סדרתיים" עשויים להיות מושתתים על עילה איתנה, ולהצביע על עניין בעל חשיבות ציבורית (ויער גם כי המבקש מזכיר מקרים שבהם הליכים משפטיים שהגיש מכוח חוק התקשורת עלו יפה). עם זאת, בענייננו, איני משוכנע כי כל התנהלותו של המבקש הייתה בתום לב (הימנעות מהסרה, רישום לירידים, שימוש בכתובות דוא"ל מתחלפות), ומכל מקום סבורני כי יש קושי של-ממש לראות במקרה הפרטני של המבקש כ"מקרה לדוגמא", לאמור: מקרה טיפוסי המייצג את האחרים או מלמד כשלעצמו על בעיה רוחבית.

23. כאמור, המשיבות הציגו מסמכים על מנת להראות שכתובת המייל הראשונה (razuriel@gmail.com) נוספה לרשימת התפוצה לאחר שפרטיו של המבקש מולאו ביום 24.12.2021 בטופס הצטרפות. הפרטים שמולאו כללו שם פרטי, שם משפחה, מספר טלפון נייד, כתובת דוא"ל, עיר וכתובת IP. בתצהירה של הגב' מפנו נכתב כי פרטים אלה "נקלטו במערכת באמצעות דף נחיתה בו נדרש המבקש למלא את השדות האמורים, לרבות עיר מגוריו". לכתב התשובה צורף (נספח 3) מסמך שכותרתו "עריכת איש קשר", אשר אמור לשקף את הפרטים שהוזנו בדף הנחיתה (כלומר בטופס ההצטרפות). כמו כן צורף פלט אקסל, אשר לגביו העידה הגב' מפנו כי מדובר בתצוגת-אקסל של הנתונים המופיעים בדף הנחיתה (עמוד 52 לפרוטוקול).

24. המבקש טוען כי מסמכים אלה יסודם במעשה-זיוף, והא ראיה: תמיהות לגבי הנתונים המופיעים במסמך איש הקשר. כך למשל, טוען המבקש כי כתובת ה-IP שמופיעה בנספח 3, שהיא כביכול הכתובת שממנה מולאו הפרטים, אינה מצויה בישראל כי אם בגרמניה (טענה שמתיישבת גם עם בדיקת המשיבה 3 – עמודים 60-61 לפרוטוקול). לדברי המבקש, הוא כלל לא שהה בגרמניה במועד הרלוונטי. אינני מתעלם מהתמיהה בעניין זה, ואין בידי לקבוע, על בסיס חומר הראיות והעדויות שלפניי, מדוע מופיעה במסמך כתובת IP שלכאורה מקומה בגרמניה. אך מבין התרחישים השונים שעשויים להסביר את האמור, לא מצאתי כי מעשה זדון מצד המשיבות הוא המסתבר ביותר, מה גם שאין לפניי עדות שבמומחיות המבססת ממצא כזה (במאמר מוסגר: המשיבה 3 העלתה בעדותה אפשרות שרישום כתובת ה-IP מגרמניה הוא פועל יוצא של מעשה מכוון מצד המבקש. בא-כוח המבקש ציין שמדובר ב"האשמה חמורה", שאינה נשענת על עדות מומחה – ראו עמודים 60-61 לפרוטוקול; אלא שכאמור, המבקש עצמו, הנושא בנטל ההוכחה, טוען גם-הוא לזיוף, בלי לתמוך זאת בעדות שבמומחיות).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

25. עוד אוסיף, כי הגב' מפנו העידה שכתובת ה-IP המופיעה במסמך איש הקשר (נספח 3) אינה מוזנת באופן ידני, אלא מזוהה באופן אוטומטי על ידי המערכת (עמוד 53 לפרוטוקול; וראו גם דבריה של המשיבה 3 בעמוד 66 לפרוטוקול: "כתובת האי-פי כמו שאני רואה אותה היא משהו מובנה... זה מהמערכת, אין לי שום קשר לזה"). משמעות הדבר היא, לכאורה, שגם בתרחיש הזיוף שהמבקש טוען לו, נדרש שהפעולה תתבצע מגרמניה. בענייננו, לא מצאתי ולו ראשית ראיה לייחס למשיבות מעשי זיוף מן הצד האחר של הים, ולאחר שהתרשמתי מעדותה של המשיבה 3, תרחיש זה נראה לי רחוק מאוד ובלתי מסתבר.

26. לא נעלמה מעיני טענתו של המבקש לגבי חוסר ההלימה בין השדות המופיעים ב"דף הנחיתה" (טופס ההצטרפות), שצורף כנספח 2 לכתב התשובה, לבין השדות הנקובים בנספח 3. סוגיה זו הטרידה אותי, אך לאחר שבחנתי את טיעוני המשיבות ואת העדויות, מצאתי לאמץ את ההסבר שלפיו נספח 2 הוא דף נחיתה לדוגמה – משמע לא מדובר בדף הנחיתה הספציפי שבו הוזנו בשעתו פרטיו של המבקש (שאותו לא ניתן עוד לשחזר). בהקשר זה אפנה גם לעדותה של הגב' מפנו, כי הלקוח שעושה שימוש במערכת – כאן, המשיבה – יכול "לבנות" את דף הנחיתה תוך הוספת או גריעת שדות ("אנחנו לא בונים את דף הנחיתה, אנחנו נותנים את הכלי לבנות את דף הנחיתה... נראה כמו תצוגה של סלולר ובצד שמאל יש לך שדות שאותם אתה רוצה לגרור ולשים בדף הנחיתה... זאת אומרת, יש אפשרויות מובנות שאפשר יהיה לקחת ולשים בדף הנחיתה" – עמוד 54 לפרוטוקול). משמע, דף הנחיתה שניתן לייצר באמצעות המערכת אינו בנוסח אחיד, והוא יכול לכלול שדות משתנים. הגב' מפנו גם אישרה שלא ניתן לשחזר את הטופס המקורי שבו הוזנו פרטיו של המבקש, ובלשונה: "מה שנשמר בפועל, זה כפי שאתה שם לב הפלט עצמו (תצוגת-האקסל – ג' ש'), אבל הוויזואליות של דף הנחיתה לא נשמר גם מטעמים של יש לנו אנחנו צריכים לעמוד בתקן ISO 27001 בנוגע לאבטחת מידע וכדומה..." (עמוד 52 לפרוטוקול, וראו גם עמודים 49, 53 ו-55 לפרוטוקול).

27. לסיכום נקודה זו: המשיבות צירפו מסמכים על מנת להראות כי שמו של המבקש נכלל ברשימת הדיוור לאחר שפרטיו הוזנו באמצעות המערכת של חברת שמיר. המבקש העלה תהיות לגבי מסמכים אלה ולגבי אופן יצירתם, וציין בצדק כי הגב' מפנו לא יכלה להעיד שהמבקש הוא-הוא אשר הזין את הנתונים. אולם מצאתי כי יש דרך ארוכה בין התהיות וההשערות שהעלה המבקש לבין ביסוס ממצא בהליך המשפטי בדבר התנהלות זדונית או שיטתית מצד המשיבות, שמטרתה יצירת רשימת תפוצה מפוברקת.

28. כפי שראינו, המבקש קיבל דבר פרסומת לכתובת דוא"ל נוספת – היא כתובת הדוא"ל השנייה (u.r.free.20.1.7+sultam@gmail.com). אין ספק שלגבי כתובת זו, הוא לא נתן הסכמה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

האם יש בכך כדי לבסס את התנאים לניהול תביעה ייצוגית? תשובתי לשאלה זו היא בשלילה. נחזור על העובדות בקצרה: לאחר שהמבקש קיבל לכתובת הדוא"ל הראשונה את ההודעה בעניין יריד "סולתם", הוא נרשם ליריד והזין את כתובת הדוא"ל השנייה. כעבור זמן-מה הוא קיבל דבר פרסומות נוסף (לגבי יריד "הולנדיה"), הן לכתובת הדוא"ל הראשונה הן לכתובת הדוא"ל השנייה. הכיצד? המשיבות טוענות, כי כאשר המבקש נרשם ליריד באמצעות **כתובת דוא"ל שונה** מזו שהוזנה במקור (ואשר לגביה ניתנה הסכמה למשלוח פרסומות), הוא למעשה "עקף את המערכת". המשיבה 3 הוסיפה והסבירה, במענה לשאלות בית המשפט:

כב' הש' שני: אני רוצה הבהרה אחת גברתי. נשאלת בתחילת החקירה הנגדית לגבי העובדה שלמייל שהוזן בעת ההרשמה ליריד סולטן נשלחה לאחר מכן הודעה, למרות שבטופס ההרשמה אין אפשרות לאשר קבלת פרסומות למייל הזה.

העדה: או-קיי.

כב' הש' שני: ואת זה אני לא הבנתי.

העדה: אני אסביר. כללית, המערכת היא כזו שכשאתה נרשם אלינו למערכת לניוזלטר או ליריד הראשון בעצם, כשאתה נחשף אלינו, יש לך את הקוביה של הצ'ק בוקס שאומרת, "אני מאשר לקבל דיוור".

כב' הש' שני: "צ'ק-בוקס" זה איפה שעושים "וי" או מוחקים אותו?

העדה: בדיוק. הוא נרשם לשם עם אוריאל. ברגע שהוא נרשם עם אוריאל ועשה את האישור, מבחינתי כל מי שעשה את האישור מקבל ממני עכשיו, לא רצינו להטריד אותם עוד הפעם ולהגיד להם כל פעם תאשרו לנו מחדש. ברגע שהם אישרו פעם אחת, הם אישרו לקבל את המיילים, אז הוא מתחיל לקבל את המיילים לכתובת הזו. מה שהוא עשה, ברגע שהוא קיבל את הכתובת למייל הזה, הוא שם כתובת אחרת שאני לא יכולה לדעת שעכשיו בן-אדם שנרשם הרי, בן-אדם יש לו במקסימום יש לו כתובת אחת או שתיים, אחת של העבודה, אחת פרטית, אין לו 17 מיילים.

כב' הש' שני: אבל איך הכתובת הנוספת נוספה לרשימת התפוצה?

העדה: כי הוא נכנס דרך המייל המקורי שהוא קיבל לאוריאל והוא פשוט הכניס שם מייל אחר, אף אחד לא עושה את זה. כשאתה מקבל מייל שלך, כשנרשמת לרשימת תפוצה כלשהי ואתה מקבל את המייל, אתה נרשם בחזרה עם אותו מייל, אתה לא עכשיו שם מייל אחר ומייל אחר ועוד כל מיני מיילים, אתה נרשם עם אותו מייל שנרשמת. הציפייה שלי הייתה שאנשים לא נרשמים עם כל מיני מיילים, ברגע שנתת את האישור אתה נרשם איתו, ומה שהוא עשה הוא פשוט יצר כתובת אחרת בידיעה שאין את ה"צ'ק בוקס", ואז הוא יודע שכשהוא ישלח הוא יקבל בעצם את המיילים, כי הוא כבר נרשם עם כתובת אחרת, הוא אישר כתובת אחרת. מבחינתי, אושר כתובת אחרת והוא הכניס, יצר כתובת אחרת והכניס אותה, את אוריאל סולטן הוא יצר כדי להיכנס בעצם והוא נרשם על מה שהוא קיבל אישור לאוריאל הוא נרשם עכשיו עם סולטן, עם אוריאל סולטן. אוריאל סתם לא קיבל אישור, כי הוא לא נכנס בדלת הראשית, הוא נכנס בדלת האחורית. בטופס המשנה שנשלח כבר לכל מי שרשום, זו הייתה מעין פרצה אצלנו שלא יכולתי בכלל לצפות אותה, כי לא תיארתי לעצמי שמישהו יירשם עם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

כמה מיילים, אף אחד לא נרשם ככה, אף אחד. כאילו, אני לא מצליחה להבין אפילו איך, אני גם אומרת זו תביעה ייצוגית הרי, אין אף אחד שנרשם ככה, איך זה ייצוגית? איך זה יכול להיות ייצוגית?

29. הטענה כי מדובר ב"פרצה" לא נסתרה, אך העיקר בעיני הוא בדבריה האחרונים של המשיבה 3; כלומר: אין בידי לראות במקרה של המבקש כמייצג תופעה שהיא מעבר לתקלה נקודתית (לכל היותר), הקשורה בהתנהלותו הייחודית של המבקש. ממילא, איני סבור כי הונחה תשתית לניהול הליך ייצוגי.

30. בהקשר זה ראוי להתייחס בקצרה להתנהלותו של המבקש, לרבות השימוש שנעשה במספר כתובות דוא"ל. נושא זה עלה במקרה שלפניי, ולא בפעם הראשונה. המבקש טען בדיון כי השימוש בכתובות הדוא"ל הנוספות (זולת razuriel@gmail.com) קשור ביעול מלאכת האיתור והמיון של הודעות דוא"ל. הסבר זה הותיר ספק של-ממש בליבי, למצער בכל הנוגע למקרה דנן. בהקשר זה אציין כי המבקש כלל לא הסביר בתצהירו מדוע הוא בחר להירשם לירידים שפרסמה המשיבה. בעדותו בבית המשפט טען המבקש לראשונה כי הוא התעניין במוצרים ובהנחות (ראו למשל עמוד 22 לפרוטוקול), אך אני מתקשה להאמין לכך. סביר מאוד בעיני כי התנהלותו של המבקש – החל מהבחירה שלא להסיר את עצמו מרשימת התפוצה, וכלה ברישום לירידים תוך שימוש בכתובות דוא"ל מתחלפות – נבעה מהרצון להעמיד את העסק ב"מבחן" ולבנות תשתית להליך ייצוגי (נראה שלא מדובר בהתנהלות חד-פעמית – ראו תא"מ (שלום ת"א) 4081-08-19 רז נ' דהן (7.10.2021); ע"א (מחוזי ת"א) 16429-01-22 רז המאושר נ' דהן (22.11.2022); ת"צ (שלום בת-ים) 18218-09-20 רז המאושר נ' פנתרה פרו בע"מ (19.7.2023); ע"א (מחוזי ת"א) 42412-12-23 רז המאושר נ' פנתרה פרו בע"מ (26.9.2024)). זאת ועוד: גם אם אניח כי התובע אכן התעניין בתום לב בירידים שאליהם נרשם, אזי יש להדגיש שלוש נקודות אלה: ראשית, הנחה זו עשויה לתמוך באפשרות שהוא נתן בעבר את הסכמתו לקבלת הודעות המפרסמות ירידים מסוג זה; שנית, הנחה זו מעיבה על הטענה בדבר נזק שהסבו הודעות הפרסומת למבקש (כחלק מהעילה האישית); ושלישית, דרך התנהלותו של המבקש מייחדת את עניינו האישי, וחותרת תחת האפשרות לראות במקרה הפרטני שלו כמקרה טיפוסי המייצג את הכלל.

31. סיכום עד-כאן: המבקש העלה בהליך דנן טענות חמורות, שלפיהן המשיבות רכשו רשימות תפוצה וזייפו טפסי הסכמה. טענה זו של המבקש לא הוכחה, וכפי שהמבקש נזעק כאשר נטענה נגדו טענת זיוף ללא ביסוס הולם ("השמצה מרושעת" – סעיף 11 לסיכומיו), כך סבורני כי אין לאמץ טענת זיוף הפוכה, ללא תשתית ראויה. בכל הנוגע לעניין הסכמתו של המבקש, נותרה אי-בהירות אך לא מצאתי תשתית מספקת לקבוע, או אף להניח, כי קיימת קבוצה של נמענים שלא נתנו הסכמה לקבלת דיוור, ושהפרסומות של המשיבה נכפו עליהם הר כגיגית. להיפך, שוכנעתי כי המשיבה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

מפעילה מערכת שנועדה להבטיח כי שיגור דברי פרסומת ייעשה בהתאם להוראות החוק, ולא התרשמתי כי עניינו של המבקש מהווה מקרה טיפוסי ומייצג. בהיעדר כל ראיה או עדות על דבר קיומם של מקרים נוספים, שבהם עלתה ולו טרזניה לגבי שיגור הודעות ללא הסכמה, אין מקום, במקרה דנן, לאשר את ניהול התביעה כייצוגית – לא בעילה לפי חוק התקשורת, ולא בעילה אחרת לרבות פגיעה בפרטיות (אציין כי גם בעניין פנתרה הנ"ל, המבקש טען שהמשיבה שם "רכשה" רשימת תפוצה ושיגרה פרסומות לנמענים רבים ללא הסכמתם. גם שם, כמו בעניינו, נפסק כי טענות המבקש אינן נשענות על תשתית ראייתית מספקת; וגם שם צוין כי המבקש לא עשה מאומה על מנת לברר אם אמנם קיימת קבוצה של נפגעים).

32. המבקש העלה כזכור שתי טענות נוספות: האחת, כי המשיבות הפרו את הוראת סעיף 30א(ה1) לחוק התקשורת, בכך שנמנעו מלציין את המילה "פרסומת" בכותרת של הודעות הפרסומת; האחרת, כי המשיבות לא ציינו – כמצוות החוק – את זכותן של הנמען לשלוח בכל עת הודעת סירוב, לרבות דרך פשוטה וסבירה לעשות זאת.

33. אפתח בטענה השנייה, ואומר מיד כי אין בה ממש. דברי הפרסומת ששיגרה המשיבה אפשרו לכל נמען להסיר את עצמו מרשימת התפוצה באמצעות לחיצה על קישור "להסרה". המשמעות של קישור זה ברורה ונהירה. כמו כן צוין בכל הודעה כי היא נשלחה על ידי info@mum.co.il, ולטענת המשיבות – שלא נסתרה – יכול היה כל נמען לבקש את הסרתו באמצעות שיגור מייל חוזר לכתובת זו. בנסיבות אלה נחה דעתי כי לא בוססה הפרה של דרישות החוק המצדיקה ניהול הליך ייצוגי, ויוטעם כי לא הוצג ולו מקרה אחד של נמען אשר לא הבין את דרכי ההסרה או נתקל בקשיים בעניין זה (ראו גם התייחסותה של המשיבה 3 לעניין זה בעמודים 63-64 לפרוטוקול). אשר למבקש – הוא מעולם לא ביקש את הסרתו מרשימת התפוצה (ראו עמוד 28 לפרוטוקול), וממילא המקרה שלו אינו מעיד דבר בעניין זה. אזכיר, כי לא זו בלבד שהמבקש לא ביקש את הסרתו, אלא שהוא אף נרשם לירידים, פעם ועוד פעם. ועוד הערה לסיום עניין זה: המשיבות ציינו כי בינתיים הן שיפרו את האופן שבו ניתן לשלוח הודעות סירוב, כך שמובהר לכל נמען כי באפשרותו לשגר בקשת הסרה לכתובת הדוא"ל remove@mum.co.il.

34. כעת לעניין ציון התיבה "פרסומת". המשיבה 3 אישרה בעדותה כי במשך פרק זמן מסוים הומרה המילה "פרסומת" במילים "תוכן שיווקי", זאת בעקבות פנייה של לקוחות אשר הלינו על כך שהודעות הנשלחות אליהן מנותבות לתיבת הספאם (עמודים 61-62 לפרוטוקול). נימוק זה אינו שולל את הדרישה הפורמלית שבחוק, אשר נועדה לאפשר סיווג מהיר ופשוט של דברי פרסומת. עם זאת, שוכנעתי כי הפעולה האמורה בוצעה בתום לב, וספק רב בעיני אם היא-עצמה גרמה במקרה דנן נזק, לא כל שכן נזק רוחבי. זאת, הן לאור העובדה שהמבקש לא פעל להבאת עדויות מספקות בדבר קיומם של נמענים הרואים את עצמם נפגעים בשל אי-ציון המילה "פרסומת" בהודעות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

המשיבה, הן לאור המסקנה שאלה הגעתי, כי רשימת התפוצה כללה לקוחות שהביעו הסכמה מפורשת לקבלת פרסומות, וחפצו בהן (זאת בלי להתעלם מכך שהסכמה של הנמען אינה מאיינת את החובה הסטוטורית לציית בכותרת את המילה "פרסומת"). בהביאי בחשבון את כל אלה, את מהות ההפרה הנדונה, את העובדה שהמשיבה היא עסק קטן ואת אופי פעילותה, וכן את הצהרת המשיבות כי בינתיים חזרו לעשות שימוש בתיבה "פרסומת" – לא מצאתי מקום, בגדרי שיקול הדעת המסור לבית המשפט, לאשר ניהול תביעה ייצוגית בגין השימוש שנעשה במשך תקופה מסוימת (קצרה, לפי הנטען – עמוד 65 לפרוטוקול) במילים "תוכן שיווקי". אם יש מי מבין הלקוחות שחש נפגע מכך ששוגרה לכתובתו פרסומת ללא המילה הנדרשת בכותרת, הרי שעומדת לו האפשרות להגיש תביעה קטנה, ולמצות את זכויותיו (יוער כי גם בגדרי הליכים של תביעה קטנה, לא תמיד נמצא כי אי-הכללת התיבה "פרסומת" בכותרת מצדיקה פסיקת פיצויים – ראו למשל רת"ק (מחוזי ת"א) 71598-07-17 רז נ' לוי (2.8.2017)).

סוף דבר

35. כפי שהוכח בהליך זה, המשיבה עושה שימוש במערכת שמטרתה להסדיר את נושא דיור הפרסומות. אמת, למשתמש במערכת (כגון המשיבה) יש לכאורה אפשרות להזין פרטים אישיים ולהגדיל באופן יזום את רשימת התפוצה, אך לא שוכנעתי כי כך פעלו המשיבות. לאחר שבחנתי את מכלול החומר שלפניי ושמעתי את העדויות, אין בידי לקבוע ממצאים ברורים לגבי המקרה הפרטני של המבקש, אך ברור בעיני כי לא ניתן להתייחס למקרה זה כאל ראיה לקיומה של בעיה רוחבית (או בלשון אחרת – לקיומה של קבוצה). די בכך, אף בלי להידרש לסוגיות נוספות (כגון נושא קיומו של נזק והוכחתו – ראו והשוו עניין **פנתרה הנ"ל**), כדי להוביל למסקנה שלא הוכח כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, או כי תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין. גם במישור שיקול הדעת, סבורני כי כלל הנסיבות כפי שפורטו אינן מצדיקות ניהול הליך ייצוגי.

36. לאחר שנתתי את דעתי לכלל השיקולים הרלוונטיים בכגון דא, לרבות היקף התביעה והסכום שנתבע במסגרתה, הבחירה להגיש את התביעה גם נגד המשיבות 2-3, היקף ההתדיינות, התוצאה שאלה הגעתי לאחר שמיעת הוכחות והגשת סיכומים, וכן העובדה שהמבקש מרבה בהגשת הליכים שבהם טמון פוטנציאל להפקת רווח כלכלי, מצאתי כי יש מקום לפסיקת הוצאות הולמות. עם זאת, לא ראיתי לפסוק את מלוא ההוצאות הריאליות, בהינתן האמור לעיל לגבי השימוש בכותרת "פרסומת", והתיקון שנעשה בעניין זה (ראו עמוד 62 לפרוטוקול). אשר על כן, יישא המבקש בשכר טרחת עורך הדין של המשיבות בסך של 25,000 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 5290-03-22 רז המאושר נ' אמהות קונות ביחד בע"מ ואח'

37. המזכירות תואיל לשלוח העתק של פסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישום בפנקס התובענות הייצוגיות.

כותרת פסק הדין תוקנה לפי החלטה מיום 6.3.2025.

ניתן היום, ה' אדר תשפ"ה, 05 מרץ 2025, בהעדר הצדדים.

גילא שני, שופט